

Pripomíname si výročie vysviacky biskupov Pásztor, Gábriša a Feranca

4. marca 2021 ✝ *Krátke správy*

3. marca 1973 boli v Nitre vysvätení traja slovenskí biskupi – otcovia biskupi Pásztor, Gábriš a Feranec.

Vysviacke predchádzala dlhá aktivita Svätej stolice za menovanie nových biskupov, avšak predstavitelia štátu, zodpovední za vzťahy medzi Cirkvou a štátom, brzdili tieto rokovania a kládli nesplniteľné podmienky. Až koncom roka 1972 sa zdalo, že Vatikán bude môcť vymenovať niekoľkých biskupov. Napokon sa vo februári 1973 Cirkev na Slovensku dočkala vymenovania biskupov, boli však vymenovaní celkom štyria biskupi: Jozef Vrana (Olomouc), Jozef Feranec (Banská Bystrica), Ján Pásztor (Nitra) a Július Gábriš (Trnava).

Biskupská konsekrácia sa uskutočnila v Olomouci a Nitre, poznačila ju doba neslobody a komunistického nátlaku. Menovanie nových biskupov bolo ohrozené skutočnosťou, že kandidát Ján Pásztor požiadal pápeža Pavla VI., aby z osobných dôvodov ustúpil od jeho menovania. Vláda vyhlásila, že ak nebude Ján Pásztor menovaný za nitrianskeho biskupa, nebudú ani iné menovania. Ján Pásztor potom na želanie pápeža menovanie prijal, hoci neskôr vo svojom živote pocítil problémy, ktoré vzišli z tohto menovania.

Mons. ThDr. JUDr. Ján Pásztor (1912 – 1988) získal doktorát z teológie na Karlovej univerzite v Prahe a doktorát z práva na Komenského univerzite v Bratislave. Pápež Pavol VI. ho menoval za konzultora (cirkevného poradcu) rímskej komisie pre revíziu Kódexu cirkevného práva. Práve vďaka nemu mala Cirkev na Slovensku liturgické knihy precízne preložené a veľmi rýchlo v rukách. V roku 1987 dovŕšil 75 rokov a v zmysle platného Kódexu kánonického práva sa zamýšľal utiahnúť do ústrania, ale prv, ako mohla byť jeho abdikácia prijatá, zomrel v biskupskej rezidencii 8. novembra 1988. Pochovaný je v katedrálnej biskupskej krypte po boku svojich veľkých predchodcov na nitrianskom biskupskom stolci: Karola Kmeťka a Eduarda Nécseya.

Mons. RNDr. Július Gábriš (1913 – 1987) bol kňazom od roku 1938. V roku 1968 ho biskup ThDr. Ambróz Lazík vymenoval za generálneho vikára a v apríli 1969, po smrti biskupa ThDr. Ambróza Lazíka bol menovaný Svätou stolicou za ordinára s právami rezidenčného biskupa. Vo februári 1973 bol nominovaný za biskupa – apoštolského administrátora Trnavskej apoštolskej administratúry a titulárneho biskupa dekoriánskeho. Biskupskú konsekráciu prijal v starobyľom katedrálnom chráme sv. Emeráma na nitrianskom hrade z rúk arcibiskupa Agostina Casarolliho, zvláštneho delegáta pápeža Pavla VI., spolu s Mons. Jánom Pásztorom a Mons. Jozefom Ferancom. Pastoračná činnosť biskupa Júliusa Gábriša bola veľmi náročná a ťažká. Bol nielen biskupom na národnostne zmiešanom území, ale zápasil aj s veľkým nedostatkom kňazov. Je až paradoxné, že aj napriek svojej neustále sa zhoršujúcej chorobe, bol biskup na Slovensku čoraz populárnejší a stával sa pomaly symbolom odboja proti komunistickej svojvôli. Zomrel v roku 1987, rozlúčiť sa s ním prišli nielen tisícky veriacich, ale aj mnohí vysokí hodnostári z cudziny. Veľkú pozornosť vyvolal sústrastný telegram Svätého Otca Jána Pavla II., ktorý urobil niečo nezvyčajné: vymenoval biskupa Júliusa

Gábriša posmrtné – za titulárneho arcibiskupa in memoriam. Toto vyznačenie sa nechápalo a nechápe iba ako nejaká zdvorilostná pozornosť, ale ako výrazné ocenenie práce zosnulého biskupa – in memoriam tit. arcibiskupa.

Mons. ThDr. h. c. Jozef Feranec (1910 – 2003) pôsobil ako kaplán v Detvianskej Hute, Trubíne a vo Zvolene. Od roku 1938 bol profesorom náboženstva a latinčiny vo Zvolene a správcom farnosti Zvolen. V roku 1946 bol správcom farnosti v Koši, od roku 1948 znovu vo Zvolene a od roku 1952 v Partizánskom. V roku 1958 sa stáva správcom farnosti v Slovenskom Pravne a v roku 1965 v Kláštore pod Znievom. Od roku 1970 je správcom farnosti v Martine, kde ho zastihlo aj menovanie za banskobystrického biskupa. Ako vekom najstarší bol zvolený za predsedu Zboru ordinárov Slovenska (ZOS) a túto úlohu zastával až do februára 1990, kedy správu diecézy prebral novovymenovaný banskobystrický biskup Mons. Rudolf Baláž.

BK

Zdroj: Duchovný pastier

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/pripominame-si-vyrocie-vysviacky-biskupov-pasztora-gabrisa-a-feranca/>